Kuntaliitto
Kommunförbundet

Dnro 53/03/2019
7.2.2019

Hallintovaliokunta
Eduskunta
HaV@eduskunta.fi

Viite: HE 240/2018 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi (kuuleminen 8.2.2019)

Suomen Kuntaliiton lausunto Hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi pelastuslain muuttamisesta ja eräiksi muiksi laeiksi

Kuntaliiton näkökulmasta maakuntauudistuksen osana oleva pelastustoimen ja pelastuslainsäädännön uudistustyö on edennyt vaikeasti hahmotettavana palapelinä. Valmistelun puitteissa ei aidosti ole kyetty käymään tasapainoista ja laaja-alaista keskustelua siitä, kuinka maakunnallista pelastustoimea tulisi hahmottaa osana sisäisen turvallisuuden toimintakenttää. Tähän asti päähuomio on ollut lainsäädännön muokkaamisessa maakuntamuotoon, ei siinä mihin asentoon pelastustoimi yhteiskunnassa asettuisi.

Näin vaativassa yleistilanteessa olisi ollut tarkoituksenmukaista, että lainsäädäntö sallisi esitettyä suuremman liikkumavaran siinä, millaisella työnjaolla maakunnan ja kunnan palvelutuotantoa voidaan järjestää. On erikseen mainittava, että Kuntaliitto pitää edelleen välttämättömänä, että valmistelun puitteissa jo aiemmin esille otettuihin sammutusveden järjestelyä koskeviin kysymyksiin, jälkivahingon torjunnan vastuisiin sekä pelastustoimen kunnille tuottamiin varautumisen palveluihin on syytä vakavasti palata, kun jäsennys maakunnallisesta pelastustoimesta ja sen suhteista turvallisuuden verkostoihin on tämänpäiväistä vakaammalla pohjalla.

Lainsäädännön mahdollisesti edetessä olisi nopeasti palautettava kunniaan hyvän lainsäädännön valmistelun tunnusmerkistö, johon keskeisesti kuuluu kattava vaikutusten arviointi. Pelastuslainsäädännön kokonaisuutta arvioidessa suurinta huolta Kuntaliitossa edelleen herättää asianmukaisen kuntavaikutusten arvioinnin puuttumisesta johtuva kuntayhteyksien murtaminen. Asiassa on välttämätöntä tehdä jatkossa korjausliikkeitä. Kuten jo todettua; kuntien ja pelastuslaitosten nykymuotoinen yhteistyö ei rajoitu voimassa olevassa pelastuslaissa säädettyihin tehtäviin vaan yhteistoiminta on erittäin monimuotoista sisältäen yhteistä suunnittelua, lausuntoja, asiantuntijatukea, yleistä neuvontaa jne. Kyseessä on vaikuttavuudeltaan erittäin tehokas, jopa optimoitu turvallisuutta tuottava yhteistyön rakenne. Myös jatkossa tässä yhteistyössä onnistuminen on yksi pelastustoimen avainkysymyksiä. On valitettavaa, että lainsäädäntöön ei ole saatu rakennetta, jonka puitteissa kunnat aidosti voivat vaikuttaa pelastustoimen palveluihin. Pelastustoimi tarjoaa lähipalveluja. Onnistuakseen tehtävässään pelastustoimen tulee kuulla kuntia, ja kuulemisesta olisi pitänyt säätää.

Maaliinkin on valmistelun aikana osuttu. Esimerkiksi pelastuslainsäädäntöön uutena kirjattu velvoite omavalvonnasta sen sisältöisenä kuin asiaa on pelastustoimen järjestämislain luonnoksen julkaisemisen jälkeen valmisteltu, on tosiasiallisesti merkinnyt laatujärjestelmän luomista pelastustoimeen. Lainsäädäntötyössä on huomioitu myös useita muita toimialan kehittämisen kannalta merkittäviä avauksia, jotka riippumatta lakipakettien etenemisestä on syytä säilyttää tulevan kehitystyön pohjaksi.

SUOMEN KUNTALIITTO

Vesa-Pekka Tervo
pelastustoimen kehittämispäällikkö

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14
00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki

Puhelin (09) 7711
Telefax (09) 771 2291
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi
www.kunnat.net

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14
00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors

Telefon (09) 7711
Telefax (09) 771 2291
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi
www.kommunerna.net